

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročilna značka:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročilne se sprava ne sprejema.

Politikatarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 svč.); avsa Trsta pa po 8 stotink (4 svč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbe

Vel dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Gódnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“, v Trstu

Južno Tirolsko pa Slovani.

I.

K. bodo Slovenci čitali naslednje vrste, razpravljali bodo v tirolskem, deslej še skupnem deželnem zboru načelno vprašanje, ki se neposredno tiče sicer samo Italijanov in Nemcev tirolske dežele, posredno pa seza globoko v interese celokupnega cesarstva, potem pa najbolj slovanskih narodov tostranske državne polovine.

Pod vplivom osrednje vlade in po dolgotrajnem pogajanju deželnozbornskih strank Tirolske je poseben ustavni odbor tirolskega deželnega zbora izgotovil in tudi priobčil daljši in podrobniši načrt, ki naj bi postal zakon za obe narodnosti te pokrajine. Po tem načrtu naj bi se razdelil dosedanji skupni šolski svet v dve sekciji, jednako tudi skupni deželni odbor. Za Italijane bi postal sedež sekcijama dež. šols. sveta in odbora v Tridentu ali Trentu. Italijanska sekcija dež. odbora bi upravljala sama laški del dežele z denarnimi sredstvi, ki bi se po posebnem ključu določila za obe deželi.

Za osnovno šolstvo bi Italijanom pomagala tudi država! To se dovoli, ker južni Tirolci prenehajo, vsaj za sedaj, zahtevati naciionalne kurije v deželnem zboru.

Poslanei plemškega veleposestva se razdelé tako, da od desetih mandatov pripade 6 njih na Nemce in 4 na Italijane. Nekaj občin južnega Tirola, katere smatrajo Nemci svojimi, naj bi upravljala nemška sekcija deželnega odbora, nekaj nemških občin bi spadalo pod skupni deželni šolski svet. Nekaj agend bi v obče imel namreč še vedno skupni deželni šolski svet.

Če pojde vse gladko, mislijo tako Italijani pridobiti novih naciionalno-političnih dobičkov, Nemci pa rešiti vse, kar na južnem Tirolskem štejejo za svoje.

Italijani bi po teh pridobitvah ne uživali samo vsega tega, kar bi dala drugače drugim narodom naciionalna avtonomija, omejena na narodne in jezikovne interese, temveč bistveno tudi politično samostalno upravo. Kajti, za kar se boré Čehi, Slovenci in drugi slovanski oddelki v narodnem in jezikovnem pogledu, to so imeli Trentinci, kakor v obče avstrijski Italijani raznih dežel, že nekdanj in posebe tudi od začetka današnje ustavn

dobe; v političnem pogledu pa so Trentincem nedavno ponovili namestništveno ekapozituro v Tridentu, in bi sedanje pridobitve podelile bistveno to, kar imajo deželne avtonomije same na sebi, ne gledé na to, ali se deželne meje zlagajo z narodnim naseljenjem! Z novo pridobitvijo bi bili Trentinci bistveno člene ood nemškega Tirola in bi imeli svojo deželo približno v taki meri, kakor današnje narodno izključno nemško Saleburško. Naciionalni in politični separatizem bi bil dovršen, in bistveno bi dobila tostranska država jedno deželoveč. Kar je namreč skupnega, je tako, da razpade prej ali poselej še to, in skupna razpravljanja in vsakoletno pogajanje med nemškimi in italijanskimi poslanci v deželnem zboru bi dovajala do popolne ločitve, ker ravno ostanki skupnosti vključujejo nadaljnje prepire. Pa tudi da bi ne prišlo do teh prepirov, ostane dežela bistveno razkrojena na dve politični, narodno ločeni pokrajini, naj si nositi kakoršnje si boodi ime.

To, kar naj pade Trentincem v žep, ni več kaka parcijalna naciionalna avtonomija — to so uživali že doslej —, temveč nova bistveno dovršena deželna samouprava.

Da se je udala vlada za tak načrt, temu vzrok je v metodi sedanje osrednje vlade. Že v prvem, nastopnem programu, je pl. Körber razglasil način spravljanja narodov. Ni mu bilo do zakona, ki naj bi ga sklenil državni zbor, in ki bi podal okvir, po katerem bi se izvršila narodna pa jezikovna jednakopravnost: jednakomerno in vseobsežno za vse narode. Dipaulijeve misli o takem okviru pl. Körber ali ni umel, ali pa je ni hotel umeti. Kos za kosom naj bi se cepil po narodnosti in jezikovnih mejah. Za Tirolsko pa se ni oprijel niti take metode in je posegel tako daleč, kakor seza poželjivost tirolskih Italijanov.

Minister pl. Körber je videl, da mu Italijani v državnem zboru nagajajo zastran Primorja in Tirolske. Hoče jih torej vsekakor pridobiti, da bi si zagotovil vedno v državnem zboru tudi preko glav slovanskih poslancev in s pomočjo nemških strank in starih italijanskih prijateljev teh strank.

notek, da bi obiskal gledališče, ne toliko radi opere, katera mu je bila dobro znana že od prej, marveč da vidi skupaj elegantno publiko glavnega hrvaškega mesta. To ga je zanimalo, a zato je rad vsprejel kukalo distriktnega zapovednika in je začel z njim motriti odlično občinstvo v ložah. Bil je jako iznenadjen. Te dame so bile v jako izbranih ukusnih toaletah, a razun tega jako lepe; radi tega pa se je na marsikateri loži vstavil s kukalom več časa, nego li bi dopustila pristojnost.

Melita je spoznala Zelenkaja takoj, čim je vstopil v ložo. Njegov obraz in ona impozantna oseba je bila tako markantna, da se jo je moralo takoj spoznati. Prihod generalov, popolnoma nenadjen in nepričakovan, jo je tako razburil in vznemiril, da ni vedela kaj dela. Glede enega samo je bila na čisten. On je ni smel videti, ni je smel spoznati.

»Alicia«, je spregovorila Melita tiho, »meni ni dobro. Želela bi iti domov..... Ali takoj.«

»Tako hkratu!« je rekla grofica. »Pojdimo za Boga, pojdimo!«

»Vam je-li jako slabo, kontesa?« je vprašal Branimir z najnežnejšim sočutjem.

»Ne«, je odgovorila Melita razdraženo, »le pojdimo!« In za hip ni jih bilo več v loži.

Z druge strani se treba spominjati, da so italijanski zastopniki vedno podpirali nemške liberalce, in ti so v plačilo izpodkopavali Slovane na Primorskem, v Dalmaciji in v državnem zboru. Ni več vzajemnosti, nego se kaže med nemškim in italijanskim židovstvom, katero vodi veči del nemškega in italijanskega naroda v Avstriji. »Neue Fr. Presse«, »Indipendente«, »Piccolo« in drugi italijanski listi živé v najtrdnjejšem prijateljstvu in narekujejo tisto politiko, katera ugaja židovskim interesom in pa hegemoniji Nemcev pa Italijanov.

Glavno dunajsko židovsko glasilo je te dni kar naravnost izreklo nadejo, da po vsprejetem načrtu ustavnega odbora v tirolskem dež. zboru se takoj povrne doba, da bodo nemške in italijanske stranke zopet skupno pobijale svoje »nasprotnike«, to je: slovanske narode! Že ta strankarski vzrok, ki prodaja državne interese in interese slovanskih narodov, je toliko močan, da bise Slovani moral i upreti načinu pomirjenja Trentincev, in zato bodo imeli priliko, če ne drugod, v državnem zboru.

Nemški naciionalci se sicer upirajo vsprejetju tu razgovorjenega, tirolskega načrta, čeravno tirolski Nemci spravijo s tem svojo južnotirolsko »posast« pod varno podstrešje. A ti radikalni Nemci se ne bojé toliko za to posest, kolikor pa za načelne posledice, katere utegnejo izvajati in konečno tudi izvesti doslej v ozadje potisnjeni slovanski narodi. Kljub temu pa, da se radikalni Nemci neprijazno odzviljejo nasproti najnovejšemu spravljanju Nemcev pa Lahov tirolskih, so slovanski narodi dolžni nasprotovati metodi, ki se razkriva v podanem načrtu. Oglejmo si stvar.

Fr. Podgornik.

Politični pregled.

V Trstu, 17. julija 1902.

Deželni zbori. Tržaški. Začetkom večerjanje seje deželnega zbora tržaškega sporočil je deželni glavar o sožalni brzobjavki, katero je odposlal v Benetke in je prečital tozadevno brzobjavno zahvalo beneškega župana.

Posl. Iv. Goriup je utemeljeval na

Melito je vodil Branimir pod pazduho ter ji gledal vsak trenotek v obraz, boječi se, da jej ne bi morda postalo slabejše, da ne bi onesvestila.

»Le da se vam nič ne dogodi«, jej je govoril po tiho Branimir, boječi se, da se jej ne zameri s svojo pažnjo, »da ne obolite resno.«

»Ni nič nevarnega«, mu je odvnila Melita. »Mala indispozicija. Prebite noči se ne dajo tako lahko nadomestiti. Ali jutri bo že boljše.«

»Vi mi dovolite, kontesa«, je prosil z gorkim glasom, da se jutri informiram o vašem zdravju?«

»Nadejam se, da vas bom mogla sama obvestiti o tem.«

»Ah, preveč milosti!« je izustil Branimir, ki ni mogel niti v snu pričakovati kaj takega.

Na stopnicah, katere vodijo v prizemlje, jim je prišel nasproti grof Orfeo, ki se je ravno vračal od markeze.

»Vi greste?« je vprašal grof.

»Meni ni dobro«, je rekla Melita in izvívši svojo roko iz Rudničeve, je pristopila k očetu in mu začela tiho in brzo govoriti: »Zelenkaj je v gledišču..... On me ne sme videti, niti poiskati.... slišiš-li papà?«

to svoj nujni predlog glede odprave vinske klavzule, o kateri stvari govorimo na drugem mestu.

Na Goriupova izvajanja odgovarjal je posl. dr. Venetia, ki je predlagal, naj se ta predlog odkaze v proučevanje deželnemu odboru. Izrazil pa je že v naprej svoje prepričanje, da deželni odbor ne bo mogel priporočiti v vsprejetje Goriupovega predloga, ker da je isti v direktnem nasprotju z interesi tržaškega mesta. Skoraj neznatni produkciji vina v tržaški okolici, da mora delati vspešno konkurencio ne samo vino, ki se uvaža iz Istre, Goriškega in Dalmacije. Trst živi od trgovine in ne more zahtevati, da bi se odpravila klavzula, od katere ima korist tukajšnja trgovina.

Posl. Goriup: Pričakoval sem ter sem bil prepričan, da se mi bo na moj predlog tako odgovarjalo, kakor je sedaj odgovoril spoštovani predgovornik. Priznavam, da so interesi tržaške trgovine in okoličanskih posestnikov v tem vprašanju naravnost nasprotni. Ali vendar, kakor zastopnik tržaške okolice, katera se peča z vinogradništvom moral sem staviti ta predlog, katerega tudi vzdržujem. Glede formalne strani pa soglašam s predlogom gosp. predgovornika ter nimam nič proti temu, da se moj predlog odstopi deželnemu odboru v proučevanje in poročanje.

Deželni zbor je na to sklenil, da se predlog posl. Goriupa izroči deželnemu odboru.

Sprejeli so na to, v vseh treh čitanjih, zakonski načrt glede delavskih stanovanj, katerega je predložila vlada.

Poročevalec posl. Ricchetti je v imenu deželnega odbora predlagal, da se predlog posl. Depiere glede ustanovitve deželnega hipotečnega zavoda izroči deželnemu odboru z nalogom, da do prihodnjega zasedanja izdela tozadevni zakonski načrt.

Slednjič je vladni zastopnik vit. Jettmar odgovarjal na dve interpelaciji posl. dra Gregorina. Glede stanja, v katerem se nahaja rekurz, ułożen na naučno ministerstvo v stvari slovanskih ljudskih šol v Trstu izjavil je vladni zastopnik, da na tukajšnje namestništvo ni došla še nikaka tozadevna rešitev.

Glede interpelacije o poljskih čuvajih dejal je vladni zastopnik, da spada to v de-

Na to se je zopet prišla Rudničeve roke in je šla dalje proti garderobi.

Ta Melitin beg je bil vendar prekasen. Zadnji hip, ravno, ko je bila vstala v loži, da bi odšla, jo je zapazil general. Izprva ni veroval svojim očem, ali, ko si jo je še enkrat ogledal, je bil uverjen, da to fino, krasno lice, ta vitki, krasni stas ni od nobene druge, nego Melitin. Niti sanjalo se mu ni, da jo najde tukaj in zato je bil jako razburjen radi nenavadnega srečanja. Skoro da se ni spozaobil, opazivši, da se Melita odpravlja na odhod. Odložil je kukalo in se premaknil, kakor da hoče vstati s svojega sedeža; zopet je uprl kukalo v ložo, kjer je bil videl Melito.... Bila je že prazna!

»Strela!« je pomrmral in se srdito premaknil na stolici, da je to palo v oči gospe generalici, katera ga je le po strani pogledala.

»Nekaj vam ne ugaja? Ni-li tako?« je vprašala generalica, katera je vendar hotela izvedeti vzrok njegove zlovolge.

»Imate prav..... Orkester grozno distonira«, je odgovoril Zelenkaj, le da bi kaj rekel, tudi če ne bi bila resnica, kakor takrat res ni bila, ker je orkester popolnoma korektno sviral, in ni bilo v obče nikakega nesoglasja. (Pride še.)

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evzen Tomić; prevedel Radi.

Prvi del.

IV.

Ko je vstopil v ložo, se je general ozrl in uprl en hip oči vanj. Hitro ga je spoznal.

»Je li mogoče? Ti tukaj?« je začel general govoriti v začudenju. »Pa v civilu?«

»Jaz sem na potovanju, a ne službenem.« je odgovoril došlec pristopivši k generalu. »Spremljam bolano ženo in punico v Opatijo. V Zagrebu smo se odločili počivati en dan.«

»Jako me veseli, da te bomo imeli vsaj en dan«, je rekel general in potem predstavil došleca soprogi: »General Zelenkaj iz Budimpešte, moj stari sodrug in prijatelj.«

Generalica se je uljudno nasmehnila, ponudivša došlecu svojo orokavičeno malo roko, katero je prijel ta z galantnim poklonom.

Zagrebski kolega, ki je bil zapovednik hrvaškega domobranskega distrikta, je ponudil Zelenkaju svoje sedalo, dočim je on sel tik njega. Zelenkaj se je zmislil zadnji tre-

lokrog tržaške občine, ker varstvo polja nima nikake zveze s funkcijami policijskega delegata, katerega je za okolico nastavila vlada. Govornik je izjavil, da bo vlada upljivala na občino, da nastavi zahtevane poljske čuvaje za okolico.

Deželni glavar je na to zaključil zasedanje deželnega zbora in pozval poslance, da zakličejo trikratni »Živio!« cesarju, na kar so poslanci molče ustali.

Istrski. IX. seja. Nadaljevanje popoldne. Okolo 5. ure popoldne je deželni glavar zopet otvoril sejo ter dal prečitati kup interpelacij, došlih v zadnjem hipu. Interpelacije, ki jih je vložila manjšina, priobčimo o priliki.

Posl. Rizzi je poročal v imenu pol. ekonom. odseka o vladni zakonski predlogi o oproščanju poslopij z zdravimi stanovanji za zmerne cene za delavce od raznih doklad. Hvalil je dobrote novega zakona v primeri s starim zakonom od leta 1892; ni z besedico pa ni omenil dejstva, da služi novi zakon pravzaprav le kapitalistom, dočim delavci, ki so si za se in eventuelno za kaknega sorodnika zgradili skromno hišico, ne uživajo dobrot tega zakona. Še le, ko je dr. Laginja opozoril govornika na vse to, priznal je dr. Rizzi, da ima dr. Laginja docela prav!

Zakon se je sprejel v 2. in 3. čitanju.

V imenu šolskega odseka je poročal dr. Vareton ter se je naložilo dež. odboru, da predloži v prih. zasedanju načrt zakona o ureditvi učiteljskih penzij.

Tajnik Ventrella je čital interpelacijo posl. Andrijića in tov. o glagolici, ki jo priobčimo čim prej. Potem je prislednik deželnega odbora, dr. Cleve, utemeljeval svoj protest proti liturgičnim »novotarijam«. Govoril je zelo slabo; videlo se mu je, da brani krivico! Potem se je prečital protipredlog posl. Andrijića in tov. proti resoluciji dra. Cleve in oglašil se je k besedi isti posl. Andrijić, ki je v krasnem govoru pobijal neresnice dr. Cleve. Govor priobčimo v celoti.

Med govorom posl. Andrijića je galerija razbijala, žvižgala, kričala, kakor v najlepših časih predsedovanja komendatorja dr. Campitellija. Predsednji se je delal gluhega in slepega. Posl. Spinčić je opozoril vladnega komisarja na počenjanje galerije, češ, da »barem on ni gluha« — a da korespondenčni urad ni še nikdar poročal o tem, kar se godi na galeriji. Tudi posl. Mandić je apostrofiral vladnega zastopnika, da je on krivec, da drži z deželnim glavarjem. Posl. Spinčić je klical, da je to »topovski posel«. Posl. Mandić je zaklical večini, kazaje na galerijo: »To je kultura, vaša kultura, lahko ste ponosni nanjo!«

Med tem je na galeriji sami nastal odpor proti počenjanju italijanske fakinsže. Nekdo je protestiral proti takim lopovščinam in tega moža je takoj opazilo sokolsko oko dež. glavarja, in na njegov migljaj sta ga napadla dva stražnika ter ga vlekla ven iz zbornice.

Posl. Mandić je zaupil: »Eden sam, ker je rekel besedo, mora ven, a vsa galerija razbija ves dan, pa kakor da bi nič ne bilo!« In manjšina je burno zahtevala, da se mora izprazniti vsa galerija; to je čez nekaj minut tudi dosegla... Posl. Andrijić je nadaljeval in zaključil svoj govor, in oglašil se je posl. Vidulich ter je med strašnimi napadi na vladiko Mahnič skušal dokazati, da je liturgično gibanje le sad politične agitacije duhovništva ter da prebivalstvo samo glagolice ne mara.

Posl. dr. Laginja je v divnem ital. govoru dokazal naša starodavna prava do staroslovenske liturgije.

Čital je med drugim nekega italijanskega škofa koperskega, ki piše, da se je v vsej koprski škofiji služila sv. maša v staroslovenskem jeziku, pa tudi v Köpru, Piranu in Izoli.

Govornik je pozival dr. Clevo in posl. Andrijića, da oba odtegneta svoje predloge. — Tudi na ta govor se o priliki povrnemo.

Posl. Andrijić je popravljajl neresnice posl. Viduliche in po govoru posl. Benattija ter repliki dr. Cleve je bila resolucija poslednjega z glasovi večine sprejeta.

Na to se je manjšina odstranila.

Predsednik je omenil interpelacijo posl. Mandića na vlado radi postopanja dež. glavarja, ki mej drugim pretrguje seje tudi

iz telesnih potreb ter noče odstopiti predsedništva svojemu namestniku. Deželni glavar je rekel, da on ni odvisen od vlade, da ni nikdar pretrgal seje radi telesnih potreb in da ne more pozvati podpredsednika k vodstvu zbornice, ker da ga isti dovolj ne respektira.

Interpelacije da ne da prečitati, ker da je ista žaljiva za zbornico.

Potem je pohvalil zbornico za ogromno delo, ki ga je izvršila, Koprčane in zlasti župana dra. Bellija za gostoljubje, dal prečitati zapisnik 9. seje zaključil zasedanje z »Evviva« cesarju. Navzoča večina je odgovarjala z »evviva«. Resnici na ljubo bodi konstatirano, da je vladni zastopnik pred burnim prizorom z galerijo predsednika opetovano opominjal, naj se napravi red.

Borba za avtonomijo južnega Tirola. Ko se je pred par tedni zdelo, da je sporazumljenje med Nemci in Italijani gotova stvar, ker so se gospodje v ustavnem odseku dež. zbora nekako izmotali iz labirinta navskrižij, in je »Neue Freie Presse« prižigala kresove in pokala s topiči, da je v njenih predalih blestelo in gromelo, smo menili mi: da, sedaj, ko so govorili diplomatije, ali da vidimo, kaj poreče javnost! Dogodki dajejo prav našemu skepticizmu. Na zborovanjih se je italijanski narod izjavil pretežno proti dogovorjeni predlogi. In ista »Neue Freie Presse« ne more danes drugače, nego da priznava, da v vseh italijanskih zborovanjih nadebuden in datudi v vladnih krogih prevladuje prepričanje, da ni dosti verjetnosti, da bi med Nemci in Italijani Tirola prišlo do sporazumljenja. V prvi vrsti da se je akcija ponesarečila radi doline Fassa, katero Italijani absolutno reklamirajo za svojo posest, dočim bi jo hoteli Nemci podrediti skupnemu deželnemu odboru v Innsbrucku, ker menijo, da tam mora biti nekaka nevtralna meja, da ne bo nemški del direktno izpostavljen italijanski ekspanzivnosti.

Tirolska in Štajerska. Na uvodnem mestu smo začeli danes priobčevati velezanimiv in veleahtuvelen ciklus člankov o vprašanju avtonomije južnega Tirola oziroma o sporazumljenju med tirolskimi Italijani in Nemci. Članki so nam prišli iz peresa dalekoglednega politika slovenskega moža, ki se nikdar ne daje mamiti po lepi lupini, ampak mu je navada, da vsikdar gleda jedro stvari in da se svojim bogatim in velikim kriterijem računa, kake posledice utegnejo navstati v bodočnosti iz dejstva, ki je ustvaril sedanj hip. Mi opozarjamo na te članke, ker sedanj dogodki — v Tirolu utegnejo dati določeno direktivo slovenski bodoči politiki in ne bo ga smelo biti slovenskega politika — ako bo vestno in resno umeval svojo nalogo —, ki se bi imel v svojem političnem katekizmu na odličnem mestu zabeleženega pouka, ki ga dajejo Slovincem tirolski dogodki.

Ozirom na veliko važnost rešitve trentinskega vprašanja za nas Slovence mora zanimati kratka paralela med stremljenji tirolskih Italijanov in položajem štajerskih Slovencev, kakor jo črta dunajska »Information«.

Štajerski Slovenci — pravi naš vir — tirajo še vedno politiko abstinence in brčkone ostanejo pri njej tudi po novih volitvah. V tem morejo dogodki v Tirolu le vspodbujevalno delovati nanje. Razveseljivi razvoj vprašanja avtonomije v Tirolu je dosežen le po večletni in konsekventno izvajani abstinencei.

To mora le vspodbujati slovenske politike, da tudi oni nastopijo z železno konsekvenco za primerno avtonomijo spodnje Štajerske, da to vprašanje dovedejo konečno do srečne rešitve.

Mejnarodna konferenca proti trgovini z dekleti. Mejnarodne konference so sedaj v modi. Doživeli smo jih zadnje čase (in imeli jih bomo v prihodnje) po raznih mestih Evrope in tudi Amerike proti raznim zlem, proti katerim so posamične države obnemogle in jim more priti do živga le mednarodna, skupna in kombinirana akcija. Bilo je že mirovnih mednarodnih kongresov, potem medicinskih (proti alkoholizmu, proti tuberkulozi) proti anarhizmu itd.

Včeraj pa so otvorili v Parizu poseben nenavaden mednarodni kongres proti zlu, proti boleznim, ki ni le huda, ampak tudi najsrmatnejša za človeštvo. Pod predsedstvom

francoskega ministra za vnanje stvari samoga, so včeraj popoldne v Parizu otvorili mednarodni kongres, ki naj določi poti in sredstva, da se uniči človeka sramoteča in ponižujoča trgovina s človeškim mesom, trgovina, ki na tisoče mladih ženskih bitij na rafiniran način zvalja v močvirje nemorale ter jih ubija tudi telesno. Tak kongres je bil že v Londonu leta 1899. Francozki minister je želel udeležnikom kongresa, da bi njihova posvetovanja imela vspeh. Tej želji se pridružuje vsakdo, ki želi, da bodi naša družba, osobito pa naša ženska — zdrava na duši in na telesu!

Kralj Viktor Emanuel na Ruskem. Car in kralj sta se odpeljala včeraj zjutraj na jahti »Aleksandra« s spremstvom iz Peterhofa v Kronstadt. Ko so jahto zagledali na vojnih ladajah pred Kronstadtom, so ruske vojne ladaje ter italijanska vojna ladaja »Carlo Alberto« pozdravile jahto s strelji iz topov. Kralj in car sta se na to podala na ladajo »Carlo Alberto«, kjer sta se mudila delj časa in si potem na kratko ogledala jahto »Polarna zvezda«, na kar sta se na jahti »Aleksandra« zopet povrnila v Peterhof. Kralj italijanski se je danes ob 3. in pol uri popoldne povrnil v Italijo.

Tržaške vesti.

Imenovanja v poštni stroki. Računski svetnik in načelnik računškega oddelka na tukajšnjem poštnem ravnateljstvu, Ivan Kristiančič, je povišan v višega svetovalca. Poštnima komisarjema sta imenovana koncepista dr. Ivan Slejko in Rihard Marignani.

Za odpravo vinske klavzule. Poslanec Goritup je v včerajšnji seji tržaškega deželnega zbora stavil ta-le nujni predlog: V vseh deželnih zborih vinorodnih dežel naše države so bile v zadnjih zasedanjih vsprejete resolucije, s katerimi se poziva vlada, da naj o priliki eventualnega obnovenja trgovinske pogodbe med Avstro-ogrsko in Italijo ne obnovi takoimenovane vinske klavzule.

Ni treba zgubljeni mnogo besed za dokazovanje da so tudi producenti naše male dežele močno oškodovani po navedeni klavzuli ter da so vsled iste cene vina tržaške okolice tako močno padle, da prodajna cena ne pokriva več proizvodnih stroškov, kateri so pri nas itak viši, nego drugod. Radi tega predlagam, zahtevaje nujnost za ta predlog, naj visoki deželni zbor sklene, da se pozove c. kr. vlada, naj o zapadu sedaj veljavne trgovinske pogodbe z Italijo ne ponovi več gori navedene vinske klavzule, po kateri so močno oškodovane gospodarske koristi kmetovalcev naše dežele.

Vročje je! Odprite okna! Ta modri svet nam daje včerajšnji »Trieste«. In zakaj? Ker smo si bili dovolili — ko je namreč ta list delal neslane dovtipne o bratenju Italijanov in Slovanov — opozoriti ga na možnost, da bi se doslej vsikdar najzvestejši Slovani Primorja, utrujeni in izmučeni po vladnem zistemu, utegnili vreči v naročje komur-sibodi in da bi to utegnili postati jako jako nezdravo za avstrijsko državno misel.

»Trieste« pravi, da ga mi nismo umeli, češ, da nismo pogodili, koga je hotel zadeti se svojo ironijo. Mi pa pravimo, da on nas ni umel. Mi smo dobro vedeli, proti komu so bili naperjeni njega dovtipi, a smo hoteli le porabiti priliko, da — ne listu »Trieste« — ampak onim, o katerih sodimo, da tudi stoji nekoliko za njim, povemo to resnico: da pred sodnim stolom bodoče zgodovine bodo težko odgovarjali za svojo nezmislno in lahkomišljeno politiko v Primorju!!

To smo hoteli povedati o tej primerani priliki, ki nam jo je nudil »Trieste« se svojimi dovtipi na račun — drugih. Ali tudi mi nismo hoteli govoriti »Trieste«, ampak — drugim!! Če pa nas »Trieste« ni umel, ni naša krivda. Ali kakor dobri kolegi mu tega ne moremo zameriti, saj nas sam opozarja v samaritanski kolegijalnosti, da je vroče, da da so pasji dnevi, da naj torej odpremo okna!

Da, res je: vroči dnevi so in pasji dnevi so! Tudi to utegne biti res, kar pravi »Trieste«, da vsaki možgani ne morejo vspešno prenašati pasjih dni. V to sentenco utegne biti »Trieste« pooblaščen tem bolj, ker ga morda uči — lastna skušaja!

Tudi v našem uredništvu je vročina, to je res. Ali tolika vendar ni ta vročina, da bi morali piti tako — vodo, najrazličnejših barv in sleherni dan menjajoče se vsebine, kakor nam jo nudi »Trieste«, zahtevaje ob

enem, naj smo uverjeni, da uživamo — resno politiko iz resne posode!

Morda pa nas je »Trieste« umel, morda ga je ženiralo ravno to, da smo ga spravili v pretesno zvezo z onimi drugimi, ki ne bodo imeli lahkih računov pred sodnim stolom zgodovine radi svoje — politike neganjanja lojalnih Slovencev v tabor — nelojalnih!!

Če smo »Trieste« storili krivico, ga prosimo tu, javno in lojalno, za odpuščenje, ali z opravičeno prošnjo, da nam vendar enkrat pove: čegavo glasilo je?!

Velečastíi gospod župnik Jurizza je zopet — kakor nam poročajo iz Rojana — nakuril eno lepo, eno svojih navadnih. Prav kakor da se vse misli in želje gospoda župnika Jurizza koncentrujejo v prizadevanju, da ti nesrečni župljani rojanski ne smejo priti do pomirjenja.

Star običaj je, da cerkvene starešine volijo župljani možkega in ženskega spola. Te volitve se navadno vrše v župnem dvoreu. Par mesecev temu je, da je umrl rojanski starešina, g. Josip Pertot, ugleden in od vseh spoštovan mož. Trebalo je torej izvoliti naslednika. Župljani so čakali in čakali, da jim gospod župnik naznani, kdaj bo volitev novega starešine. Čakali so nestrpno, kajti treba vedeti, da se župljani krčevito držé te svoje stare pravice in da jo hočejo varovati ljubosumno. Čakali in čakali so, da gospod župnik stori svojo dolžnost in čakali so — zastoj! Minevala je nedelja za nedeljo in gospod župnik je govoril o vsem in vseem, le o volitvi starešine je ni bilo besede iz njegovih ust! Ljudje so začeli postajati nejevoljni in vse splošno je bilo čuti mrmanje nezadovoljstva.

Zadnja nedelja pa je Rojanskim župljanom prinesla presenečenje, ki je nevoljo spremenila v ogorčenje in mrmanje v glasne pojave jeze.

Izvedeli so namreč, da je g. župnik jednostavno abrogiral, uničil, rečeno staro pravico župljanov in da je g. župnik samovoljno predložil dekanu Simiču za cerkvenega starežino moža, ki niti ni poznan župljanom — ker je tujec —, ki ni sposoben za to službo in ki tudi ni posestnik v Rojanu, radi česar sploh ne more biti izvoljen, in ki ima le to jedino vzvišeno lastnost na sebi, da je Italijan — če morda tudi s slovensko krvjo po žilah — in da je g. župniku Jurizza po volji! Mož je težak v novi luki in se imenuje za »Luigi Gustina«!

Gospod župnik Jurizza se torej čuti absolutnega vladarja, samodržca, v Rojanu. Sam ne vezan na nobene predpise in cerkvene zakone, jemlje in daje pravice, kakor mu že narekujeja njegova muhasta volja in pa želja, da bi ustrezal onim, ki niso prijatelji avtohtonih župljanov v Rojanu.

Gospod župnik je Rojančanom jednostavno vzkralil starodavno in dosedaj skrbno čuvano pravico. Ali da ni imel, ko je to storil, niti toliko obzirnosti do mišljenja in čustvovanja svojih župljanov, da ne bi bil imenoval človeka o katerem je vedel, da ga župljani ne marajo in da bo njegovo imenovanje delovalo kakor drzna provokacija: to početje župnika je naravnost neodpustno!

Ali g. župniku bodi povedano, da rojanski župljani ne bodo molčali na to provokacijo in da ne utaknejo mirno v žep takega kratenja njihovih pravie, marveč, da so že storjeni koraki, da na javnem shodu dvignejo odločen protest proti postopanju župnika Jurizza, in da se bo skrbelo za to, da tudi više oblasti izvedo o stvari. Mera je že polna in župljani so odločeni za to — pa naj pride, kar hoče — da bodo reagirali na vsaki čin samovolje, kajti oni hočejo: da bodi enkrat mir v Rojanu! Če že gospod župnik Jurizza hoče biti na vsak način na uslugo svojim — dobrotnikom na magistratu, pa naj bo — ali v to naj si poišče drugih poti! Cerkev rojanska je namenjena le molitvi in verski tolažbi župljanov!

V svarilo starišem. Pšejo nam: Nekega dne je prišel v nek naroden urad star mož, spremljan po svojem tudi že priletnem sinu. Starček je začel pripovedovati v lepi slovensčini, kaj da želi — njegov sin! Uradnik je vprašal, zakaj da ne govori sin sam in zakaj da mora oče govoriti v imenu že priletnega sina?! Očeta je to vprašanje vidno poparilo — sram ga je bilo, ker mu lastni sin ne zna besede slovenske! Na zahtevo uradnika, je potem italijanski sin — slov. očeta v laškem jeziku raztolmačil, česa želi! Ko je trebalo podpisati prošnjo, je sin izjavil, da se on

se piše začetnico »C« in ne »K« — kakor stoji v njega dokumentih! Uradnik in tudi lastni oče sta morala moči se le dokazovati, da se imena ne dajo in ne smejo pačiti, kar se je zelo žudno temu slovenskemu Lahu.

Stariši! Pazite, kako odgajate svoje otroke!!

Dodatek. K svojemu dopisu »S pota« mi je še dodati, da sem na Rakeku, voz se mimo, videl pred županovo hišo na visokem drogu plapolati lepo — (ne bojte se, ni bila naša trobojnica) belo-rudečo zastavo. Neki sopotnik mi je pojasnil, da so na Rakeku imeli predzadnjo nedeljo »žegnanje« in so ob tej priliki razobesili deželno zastavo, ki ima kazati mimovozečemu se svetu, da je to — slovenski kraj!

Torej tudi naša trobojnica, ta simbol našega bitja, naše skupnosti, naše vzajemnosti, naše eksistence in naše bodočnosti, je depozirana ob sedanjih divnih razmerah na Kranjskem.

Česar pa nisem videl na Kranjskem, dan mi je bilo videti v našem sv. Križu, na ozemlju, preko katerega se raztezata moč in oblast tržaškega magistrata: tu je mimo vozeče se potnike opozarjala vihrajoča trobojnica, da so slovenska tla, po katerih se vozijo!

F. K.

Povž v Idergo! Kakor javljajo neobstoječemu Povževemu uradu, se je tura sv. Marka podrl le vsled zavisti in jeze, ker ne bo mogel sliniti s slavno slinastim »Povžem« v Idergo. Pa tudi ni malenkost! Povsod po deželi se sestavljajo odbori od hoc, ki bodo vsprejemali in sklamirali mimolazečega Povža. Le po diplomatskih pogovorih se je posredilo Povžu prepričati Sežanske rodoljube, da ne postavijo mlajev in slavolokov. Kakor trak — nekdo je enkrat rekel: kakor trakuja — se bo vil Povž po cesti z Trsta v Logatec, a z vseh postranskih potij se mu bojo priključali drugi Povži in Povžiči. Odlaz iz Trsta začne v soboto ob 4. ter bo trajal do 7. zvečer, da bi se ne nagromadili preveč na enkrat na cesarske ceste. Govori se tudi, da zavarovalni agentje kaj pridno zavarujejo — saslato proti nezgodam.

P. S. V zadnjih dneh je »Povž« doznal »po ovičkih«, da je njegov nekdanji General povž J. a ka skočil te dni — v boben, ter je sklenil v neobdržani seji, da se v znak — sozolja mora vsaki v Idergo lazeči Povžek zvrniti enkrat v jarek, kar bo Povž-tajnik diskretno pred javnostjo — tajil!

Dražbe promični. V petek, dne 18. julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promični: ulica S. Cilino 150, šivalni stroj; Bazovica 28, krava; ulica Concordia 5, hišna oprava; ulica Giulia 11, oprema v krčmi; ulica Manzoni 5, hišna oprava; Škorklja 365, hišna oprava; ulica Torrente 10, ura in oprema v zalogi.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 26.9° ob 2. uri popoldne 30.0° C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.3 — Danes plima ob 8.59 predp. in ob 7.21 pop.; oseka ob 2.7 predpoludne in ob 1.36 popoldne.

Društvene vesti.

Pevsko društvo »Kolo« bo imelo prihodnjo nedeljo dne 20. t. m. obletnico razvitja svoje krasne zastave. Kdo se ne spominja dne 21. julija lanskega leta, dneva, ko je »Kolo« v družbi s tržaškimi in zunanjimi Slovenci slavilo pravi triumf — največjo narodno slavnost, ki jo je do sedaj videl naš Trst!

Po preteku enega leta bo prihodnjo nedeljo zopet izpostavljena ta krasna zastava, ta ljubljenska Kolašev in Kolašic, kakor tudi tisočev tržaških narodnih hčer in sinov.

»Kolo« pa ni mirovalo vse to leto, ne, ono se vrti neprestano v korist in čast tržaškimi in sploh vsem Slovincem.

Da si pa ima »Kolo« precej vstrajnih in delavnih moči, bi moglo isto vendar opešati ob samih teh močeh, zato je nujno potrebno, da tem močem priskoči na pomoč vse naše meštanstvo, kakor tudi bratje in sestre iz okolice.

Mi smo prepričani, da bo prihodnjo nedeljo vrt sv. Cirila in Metodija poln prijateljev »Kola« ter ljubiteljev petja in poštene zabave.

Vesti iz ostale Primorske.

Načrt zakona o uredbi ničt. plač na Goriškem je izdelan in že predložen. Plače

so 600, 700, 800 zazmerjem po vrstah I. 2/10, II. 1/10, III. 1/10. — Stanarina: vodja ljudske šole 500 K, začasnim učit. 400 K. Opravnina 100, 150, 200, 300 K (1—4 razredne šole.) — Vsa pokojnina v 40 letih. — Ako je kdo služil le 5 let, pa je postal nesposoben, ako temu ni sam kriv, dobi pokojnino za 10 let. Drugače dobi odpravnino za 5 let službe enkratno, pozneje po dvakratno letno plačo. Toda manj nego 800 K za učitelja in 600 za učiteljico pokojnina ne sme znašati. — Udove dobe polovice pokojnine, ki bi tikala soprogu, toda ne pod 600 K in ne nad 80% zadnje moževne plače. Otroci dobe do 20. leta po 166 K. Ako so otroci v šolah tudi po 20. letu, jim lahko ostane prispevek do 24. leta.

Druge določbe so manj važne. Ta načrt pride baje že jeseni v razpravo!

× **Utonil je včeraj** — kakor nam pišejo — v vodi Reka pri Divači vojak 97. peš polka. Ponesrečenca so že mrtvega izvlekli iz vode. Mrtvec leži v kapeli v Divači. Imenuje se Soldat in je rodom iz Kobarida.

× **Dela v Bohinjskem tunelu.** Dne 10. t. m. popoldne so dokopali na severni strani, Bohinjska Bistrica, tisoči meter tunela. Na južni strani, Podbrdo, se je izkopalo v tiskem času 700 metrov. Dela v tunelu namreč so mnogo pred onimi po drugih tunelih, ki se vrtajo glede na drugo železniško zvezo s Trstom, in ta prednost se tudi vzdržuje. Izkopanega tunela glede na celo dolžino 6326 m, doslej 27%. Predor v temenu znaša na severni strani 740 m, na južni 50, torej 12%. — Delavcev je na severni in južni strani 2200; po narodnosti je 60% avstrijskih Slovanov, 10% avstrijskih Lahov, 25% Lahov iz kraljevstva in 5% Makedoncev.

Po »Soči«.

× **Goriški deželni hipotečni zavod.** Deželni glavar je naznanil v seji v petek, da je dobil dež. odbor poročilo, da je ministerstvo za notranje stvari dogovorno s finančnim in justičnim pripravljeno, da predloži v Najvišjo sankejšo pravila za deželni hipotečni zavod; treba je popraviti le nekatere nedostatke v stilizaciji.

Vesti iz Kranjske.

× **Gledališka predstava v Vipavi.** Narodna čitalnica v Vipavi priredi v nedeljo 27. julija 1902. v graščini pod Kostanjem gledališko predstavo, na kateri bodo sodelovali člani slov. drame iz Ljubljane. Uprizori se »Oče in očim« ali »Ženski otelec«. Igrokaz v 3. dejanjih. Napisal Aleksander Dumas. Prevel Fran Schmidt. Uprizoril režiser Adolf Dobrovolny. Začetek ob 8. zvečer. Cene: Prve tri vrste sedežev po 2 K. Ostali sedeži po 1 K. S ojišča 60 vin. Vstopnice za sedeže bo prodajal vse dni pred predstavo lekarnik gospod Hus, zvečer pa pri blagajni od 7. ure naprej. Vstop je dovoljen vsakomur. Čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metodija.

Mi opozarjamo še posebno ves narod po širni vipavski dolini na to predstavo. To bo prilika, ko bodo mogli pozabiti ti in oni, da — se nimajo radi. Vsi naj pridejo v imenu slov. umetnosti, slovenske prosvete!

Slovenska drama gostuje sedaj vspešno po slovenski domovini. Bila je že v raznih krajih. Nadejati se smemo, da se tudi predstava v Vipavi vredno pridruži drugim predstavam, že absolviranim po deželi.

Vesti iz Štajerske.

— **Kakor pri nas!** Kakor znano, imajo pri nas vsikdar na kupe denarja za vse možne nepotrebne stvari; ko pa trkajo na vrata najnujnejše potrebe, ki so v tesni zvezi z vseobčo blaginjo, s telesno in duševno koristjo prebivalstva, tedaj se često izgovarjajo, da ni denarja! Pri nas imajo denarja za razne demonstracije, v Trstu in v Italiji, iz vestnim »idejalom« v prilog; ko treba trošiti v podpore iredentovcev tu in drugod, se jim denar nič ne smili. Vprašanje pa, ki se tiče najnujnejše vsakdanjih potreb prebivalstva tržaškega, vprašanje pitne vode vlačijo že desetletja in desetletja. Z denarjem, ki so ga že potrosili za razne demonstracije in ki ga že požriro neracionalno občinsko gospodarstvo — s tem denarjem bi bili že davno zgradili najlepši in toli zaželjeni vodovod in bi bilo še davno ustrezno toli nujni potrebi prebivalstva.

Istotaki so naši ljubi nasprotniki na Štajerskem. Tudi tam imajo deželno gospo-

darskem popolnoma v svojih rokah. Tudi tam imajo za nepotrebne stvari vedno denarja kakor peska, ki se jim kar usuva iz rok. Imajo denarja za razne vsenemške slavnosti, imajo denarja za prispevke za razne Bismarkove spomenike in slične pangermanske demonstracije, imajo denarja za nepotrebna nemška učiteljišča, za brezštevne nepotrebne nemške šole, za razne studentenheime, Südmarcke, Schulvereine itd., slovenskemu kmetu, čegar denar razsipljeje v označene svrhe, pa ne dajo nič! Da niti ne govorimo o slovenskih šolah, ampak oni nimajo denarja niti za uravnavanja vod. Silno potrebna bi bila na pr. regulacija Drave, ali — nimajo denarja!

Sploh: za materialne in kulturne potrebe naše a ljudstva na Štajerskem nimajo gospodovalni gospodje nikdar denarja! Najlepša pa je ta-le: o potrebi regulacije Drave kriči tudi glasoviti »Štajere«, a isti gospodje, katerih glasilo je ta umazani list, sede mirno in zadovoljno v isti deželnozbornski vežini, ki za take potrebe nima denarja, ter glasujejo z najmirnejo vestjo, da se deželni denar razmeče za druge — nepotrebe!

— **Nov disciplinarni zakon za učitelstvo na Štajerskem.** Naučni odsek v štajerskem deželnem zboru se bavi že od zadetka zasedanja z novim disciplinarnim zakonom, kakoršnjega zahteva povsod učitelstvo. Načrt je že izgotovljen ter se skljuje enketa ljudskošolskih in meščanskih učiteljev. Izjave te enquete bodo merodajne za tozadevni zakon.

Razne vesti.

Zvonik sv. Marka. Italijanski listi grozdijo v svojih kolonah še vedno vse mogoče in nemogoče podrobnosti in anekdote, ki so v kateri koli zvezi s porušenim zvonikom sv. Marka v Benetkah. Vse to gostobedičenje bi se še preneslo, saj je znano, da delajo laški listi to le iz špekulativnih obzirrov, jedino kar človeku preseda, je ona pristno romanska baharija, ki spremlja med romanskimi narodi posebno Italijane od rojstva do smrti.

Sedaj bobnajo zopet na veliki boben o svoji 20-stoletni kulturi in bahato kažejo na porušeni zvonik sv. Marka, kakor na znamenje te svoje stare kulture in se o tej priliki rogajo drugim narodom, kateri da nimajo tako stare kulture, kakor oni, Italijani. Pustimo za sedaj druga razmotrivanja o starosti laške kulture in pobavimo se nekoliko z nekdanjim zvonikom sv. Marka v Benetkah. Kdo pa je zidal ta zvonik? Mari Italijani? Ne! In Italijani niso mogli zidati tega zvonika enostavno iz tega vzroka, ker jih takrat še ni bilo! Da, pa so ga zidali Rimljani, njihovi predniki! hotel bo kdo prigrvarjati. Ako bi bili stari Rimljani res predniki sedanjih Italijanov, potem bi imeli Italijani popolnoma prav, da bi se ponašali se svojo staro kulturo. Zgodovinska resnica pa je, da so sedanji Italijani, kakor sploh vsi drugi romanski narodi vse prej, nego potomci nekdanjih Rimljanov! Sedanji Italijani so mešanica vseh mogočih drugih narodov, ki so ali še v predzgodovinski dobi prebivali v Italiji, ali pa se tamkaj naselili o preseljevanju narodov in potem vsprejeli govoro nekdanjih Rimljanov, ki so deloma izumrli vsled moralne korupcije, deloma se pa razkropili po vsem svetu. A ravno zgornja Italija, posebno Lombardija in Benečansko, je naseljena od narodov, ki so od severa in vsehoda prišli v Italijo. Kaj imajo na pr. sedanji Benečani z nekdanjimi Rimljani — pristnih Rimljanov v Benetkah itak nikdar ni bilo — z onimi, ki so zidali zvonik sv. Marka?! Nič drugzega, nego to, da so se kakor člani drugih narodov priselili v Benetke, vsprejeli jezik nekdanjih prebivalcev in se polastili tudi zvonika! Zvonik je bil kakor tak res velika zgodovinska znamenitost, priča kulture nekdanjih časov in nekdanjih narodov, kateri narodi pa niso zapustili legitimnih potomcev, da bi se isti mogli ponašati z delom svojih očetov. Kakor so egiptovski piramide pripadle nekako v last vesoljnosti kulturnega sveta, ker ni več potomcev nekdanjih graditeljev istih, tako je bil tudi zvonik sv. Marka kulturni spomenik iz nekdanjih časov, s katerim se lahko ponaša ves sedanji kulturni svet, nikakor pa se ne more ž njim ponašati posamična narodnost in torej — tudi Italijani ne!

Bobneča samohvala Italijanov o tej starodavnej priči njih kulture je torej popolnoma prazna, ker zvonika sv. Marka niso zidali ne oni, ne njih pradedje, ki so bili v istem času, ko se je zidal zvonik, bogve kje

in so se naselili v Benetkah še le potem, ko je bil zvonik že dozidan!

Brzjavna poročila.

Dunaj Benetkam.

DUNAJ 17. (B.) Župan dr. Lueger je odposlal sindacu v Benetkah pismo, v katerem izraža v imenu prebivalstva dunajskega čut žalosti na porušenju zvonika, tega nepozabnega znamenja mesta lagun.

Pogajanja med Avstrijo in Ogrsko.

DUNAJ 17. (B.) »N. F. Presse« javlja: Pogajanja med resortnimi referenti obojestranskih vlad o veterinarskih vprašanjih so bila včeraj zaključena.

Vspreh posvetovanj je ta, da se je našla podlaga za sporazumljenje. Toliko glede kompetenčnega kroga obojestranskih veterinarskih oblasti, kolikor in še posebno glede od avstrijske strani zaželjenega razširjenja ogrskega kompetenčnega območja se je doseglo zblizanje obojestranskih stališč na tak način, da je pričakovati, da bodo nagodbeni predlogi od strani obeh vlad vsprejeti.

Plemeniti hazardisti.

DUNAJ 17. (B.) Člen gosposke zbornice, grof Emil Baworowski, je bil radi znane igralne sfere v Jokey-klubu obojen na 1000 kron globe, eventualno, v slučaju neiztirljivosti, na 48 ur zapora.

Štrajk.

LONDON 17. (B.) V rudnikih okrožij Normanton Lestfort in Pontefort so tam uslužbeni mladi pomožni delavci hkrati zapustili delo, čemur je bila posledica ta, da je moralo 10 000 rudokopov zaustaviti svoje delo. Pomožni delavci trde, da so delodajalci izveli večje zmanjšanje dnin nego je bilo dogovorjeno nedavno temu. Dogovorjeno je bilo 10% znižanje.

Huda nevihta.

ST. ETIENNE 17. (B.) Danes je razsajala tu huda nevihta in se je utrgal oblak. Ceste so spremenjene v potoke in kleti so se napolnile z vodo. Trumvajski obrat se je moral zaustaviti. Reka Furens je silno narasla, valovje je odneslo štiri osebe, ki so utonile. Povzročena škoda je velika.

Danes, ob 8^{1/2} uri zvečer

bo koncertirala

VOJAŠKA GODBA

v ljudskem vrtu.

Med drugim se bo izvajala velika fantazija iz opere „Mrak bogov“ in Ziehrerjeva skladba „Reservistove sanje“.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
TRST
TOVARNA: Via Tessa, vogal
Via Libertas
ZALOGA: Piazza Rosario št. 2
(šolsko poslopje)
in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CRNIK ZASTONI IN FRANKO
Predmet postavilo se na pa: obroč
ali železnico franko.

ŠTEFAN CRUCIATTI

ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST. izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in kompliciranega dela. Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slanege ali žaganega mramorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor tudi za podobe bodisi bele ali barvane. Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

na milijone dam

rabi „Feolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako ni „Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobijo takoj aristokratsko finost in obliko z rabi „Feolina“. „Feolin“ je angleško mišo sestavljeno iz 42 žlahtnih in svežih zelišč. Jamčimo, da se s porabo „Feolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rdečice na nosu itd. „Feolin“ je najboljšo sredstvo za čiščenje in vzdrževanje in olupanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnije in najboljšo sredstvo čiščenje vzdrževanje in olupanje lasij, zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnije in najboljšo sredstvo za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feolin“ ne imel popolnega vspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poština za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38. I. nadst.

Živic i dr.

(Schivitz & Comp.)

Zaloga strojev, tehničnih predmetov in materiala.

Delavnica. — Inženjski urad.

TRST. — Trgovinska ulica št. 2. — TRST pri trgu vojašnice.

Prodaja se:

MOTORJE na par, na plin, petrolej in bencin. STROJE za obrtništvo in kmetištvo, za dom in sploh za vsako rabo. PUMPE za vodo, vino, spirit, olje itd. ŽELEZNE CEVI in njene sklepe. CEVI iz drugih kovin, iz gume in platna. PIPE in VALVE (zaklopnice) in druge medene ali bronene predmete. MASLNE ULOGE t. j. plošče, svitke in dr. iz gume, asbesta, bombaža. SITE in druge priprave za mlino. PASE iz usnja in drugih materialov. OLJE in MAST za mazanje strojev.

Posebno se priporoča posestnikom

Raznovrstne železne pluge, mlatilnice in čistilnice za žito, slamo, reznice, stiskalnice za vino, olje in seno, škropilnice proti peronospori, elastične trake, gobe za cepljenje itd.

Izdelujejo se načrti za napravo tovarn, vodovodov, vodnjakov, cest itd. in se tudi čela prevzame.

Absolviran gimnazijec z maturo išče lekcijske. Ponudbe pod „Abiturient“ na upravo „Edinosti“.

Hišica s 4 prostori, v kateri je tudi prodajalnica, in shrambo za drva je na prodaj. Vprašati Via del Veltro 393.

Lekarna Piccoli pri angeli. **Gosp. Lekarnar Piccoli** Ljubljana. Vaše železnato vino sem uporabljal z izvrstnim vspehom pri moji soprogi, katera je dolgo časa nezdrava. Prosim Vas, da mi dopošljete po pošti še šest steklenic zgoraj imenovanega vina.

Dr. L. Färber

c. in kr. stabni zdravnik.

V GORICI, dne 16. junija 1901.

Razprodaja se v lekarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskem, Gorjskem in Tolminskem po K 2.40 steklenica.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenemu vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajunami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsakomur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob enem prisodil tvrdki vse sodne troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je raven isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvorne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so p.sani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakega da prekličje; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrdka nima družje. Napolj 4, Calata S. Marco.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljšje in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno poltirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v mislu gesla: Svoji k svojim!

Odlikovana v Rimu se zlati kolajno in zaslužnim križcem. Odlikovana na Dunaju se zlati kolajno in častno diplomu.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke

Ivan Angeli

ulica Canale 5

nasproti cerkve sv. Antona novega.

Edini specijalist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specijaliteta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zamenja moja tvrdka s konkurenti jednakega imena.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo

cikorijo.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kletij

in

ISTRSKI TERAN,

ki se toplo priporoča družinam, gosp. krčmarjem in restavratorem.

Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo) Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljate so poštne proste. Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloyd.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. Ustanovlj. 1848

TRST

ul. Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Ulica Cassa di Risparmio

Ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe — na zahtevanje brezplačno. —

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega.

— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovs, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in zmernimi cenami.

Odlikovan z dvema zlatimi in bronastimi kolajunami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angleškem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakoplje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z vživanjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr. želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje

priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrim vinom, jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti in krvnih ceveh, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki provzročajo bolezni in deluje vspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe in nje neprijetne posledice kakor: stiskanje, ščipanje, bitje srca, nespanje in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih živec (haemorrhoidične bolečine), odstranjajo se z zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebravo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse ničvredne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabljenje navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomankanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otežnostjo kakor tudi pogosti glavoboli in nespanje provzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vsposodbo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vsposodbuja močno menjavo snovi, povspesuje in izboljšuje tvarenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. To dokazujejo mnogostevilna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gl. 50 nč. in 2 gl. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopr, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Cervinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradišči, Krmini, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Cresu, Malem Lošinju, Labinju, Pazinu, Motovunu, Vižnadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodujanu, Pulju, Portogruaru, Trevisu, Vidmu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celem Avstro-Ogerskem in sosednih deželah.

Tudi razpošiljajo: lekarni v Trstu Piazza grande št. 3 Via Nuova št. 27 in Via del Pesce p o 3 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerskem poštneinim zaboja prosto.

Svari se pred ponarejanjem

Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

Zeliščno vino ni nikaka skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega špirta 100,0, glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevca soka 320,0, mane 50,0, koprive, janaža, omanovih korenin, amerikkanskega lapuha, lečanovih in kolmežnih korenin vsacega po10,0. Te tvarine naj se pomešajo.

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI. MAL POLOZI DAR DOMU NA ALTAR. ZALOGA PRI IV. JEBACINOVU LJUBLJANI.